

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Základní škola a Mateřská škola Rakvice

Horní 566, 691 03 Rakvice

Identifikátor školy: 600 112 489

Zřizovatel: Obec Rakvice, Náměstí, 691 03 Rakvice

Okresní úřad Břeclav, referát školství, 17. listopadu 1a, 690 86 Břeclav

Termín konání orientační inspekce: 3. - 5. ledna 2001

Čj.	124 004/01-005109
Signatura	ol4zu105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola Rakvice je sloučeným zařízením, dalšími součástmi jsou školní družina, školní klub a školní jídelna. Základní škola je ve školním roce 2000/2001 školou devítitřídní, vyučování probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola.

Mateřská škola je umístěna v nové přístavbě, která je součástí komplexu budov Základní školy. Má tři třídy. Ve dvou z nich jsou umístěny děti tři až pětileté, ve třetí jsou soustředěny všechny děti předškolní. Část dětí odchází v poledne domů, proto jsou v odpoledních hodinách v provozu pouze dvě třídy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Česká školní inspekce hodnotila kvalitu výchovně vzdělávací činnosti základní školy na základě hospitací v předmětech český jazyk, matematika a přírodopis. Vzhledem k tomu, že se kvalita vzdělávání v posuzovaných předmětech lišila minimálně, jsou jednotlivé jevy hodnoceny společně.

Český jazyk, matematika, přírodopis

Výuka sledovaných předmětů vycházela z výše uvedeného vzdělávacího programu, vyučující postupovali podle zpracovaných tematických plánů, jejichž obsah byl v souladu s učebními dokumenty. Pouze v jednom případě nesouhlasilo probírané učivo matematiky s obsahem tematického plánu. Bezprostřední příprava na vyučování odpovídala aktuálnímu složení třídy, zahrnovala individuální přístup k žákům se specifickými poruchami učení, bylo pamatováno na spojení teoretické a empirické složky vzdělávání. Vyučující ne vždy přesně formulovali cíle vyučovacích jednotek

Všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Vyučování většinou probíhalo v kmenových třídách, které jsou vybaveny standardním nábytkem odpovídajícím věku žáků. Přírodopis byl vyučován v odborné učebně vybavené řadou názorných pomůcek. Zejména v nižších ročnících byla podnětnost tříd zvýšena jejich estetickou úpravou.

Náplň všech sledovaných hodin byla v souladu s deklarovaným vzdělávacím cílem. Metody práce se žáky měly většinou frontální charakter, pouze v několika shlednutých hodinách byla zařazena skupinová práce s prvky práce samostatné. Výuka většinou probíhala tempem přiměřeným věku a úrovni znalostí a dovedností žáků. Vyučující navazovali na jejich vědomosti, snažili se je vést k samostatnému logickému uvažování, stejně jako k alternativním způsobům řešení zadaných úkolů. Dbali na správný jazykový projev, při matematice důsledně vyžadovali slovní popis úkonů prováděných žáky u tabule. Při výuce mluvnické části učiva českého jazyka, čtení a psaní byly zohledňovány rozdílné možnosti jednotlivců, zejména žáků s dyslexií a dysgrafií. V závěru sledovaných hodin bylo pamatováno na shrnutí probíraného učiva, které prováděl vyučující. Často a účelně byly využívány učebnice i další učební texty. Didaktická technika byla využita pouze v jedné hodině matematiky, v ostatních hodinách učitelé i žáci pracovali s dostupnými učebními pomůckami. Výuka byla názorná, většinou spjatá s realitou života. Relaxační prvky byly zařazovány zejména v nižších ročnících, u starších žáků téměř vůbec.

V hodinách se objevovaly prvky jak vstupní, tak i průběžné motivace. Vyučující pro povzbuzení využívali převážně pozitivního hodnocení výkonu žáků, vhodně zařazovali různé soutěže. Zkoušení a opakování v hodinách matematiky a přírodopisu bylo zaměřeno více na aplikaci učiva v praxi, než na jeho pouhou reprodukci. Ve výuce českému jazyku se vyučující

zaměřili především na frontální opakování bez klasifikace. Sebehodnocení výkonu se objevilo ojediněle, a to ve druhé a třetí třídě. Závěrečné shrnutí bylo doplňováno učitelským hodnocením výkonu žáků, jejich aktivity a přístupu k výuce.

Přátelský vztah vyučujících a žáků měl charakter vzájemného respektování. Stanovená pravidla spolupráce a komunikace mezi žáky a učiteli byla oběma stranami respektována. Často probíhala komunikace pouze z iniciativy učitelů, pokud byl žákům poskytnut prostor pro vyjádření vlastního názoru, byl s radostí využit. Verbální i neverbální úroveň projevu vyučujících byla velmi dobrá, všichni věnovali patřičnou pozornost rozvíjení komunikativních schopností žáků. Vyučování probíhalo v klidné pracovní atmosféře bez nežádoucích projevů nekázně.

Hodnocení kvality vzdělávání

Hodnocení všech sledovaných oblastí - plánování a přípravy výuky, podmínek výuky, organizace, forem a metod výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace - je velmi dobré.

Celkově hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání v českém jazyce, matematice a přírodopisu jako velmi dobrou.

Mateřská škola

Podmínky vzdělávací činnosti

Všechny učitelky jsou odborně a pedagogicky způsobilé pro práci s předškolními dětmi. Prostorové podmínky vzhledem k počtu docházejících dětí jsou dobré. Velmi dobré je materiálně technické vybavení všech tříd, až na stoly a židličky ve třídách i v jídelně, které svou velikostí neopovídají potřebám všech dětí. Prostorové uspořádání ve třídách, hlavně u předškolních dětí, jim neumožňuje plně uplatňovat a uspokojovat potřebu pohybu. Učitelky to jednou týdně kompenzují cvičením v tělocvičně, což však je nedostačující. Pěkné a estetické prostředí tříd i přilehlých prostorů je pro děti podnětné. K tomu ve značné míře přispívají i dětské výtvarné práce. Hračky, pomůcky, včetně dětské literatury, jsou průběžně obnovovány a doplňovány. Pěkně a účelně vybavená školní zahrada umožňuje rekreační i relaxační činnost s dětmi. Pozdní příchody dětí do MŠ a stávající organizace dne nedává dětem dostatek času pro hru, která je pro tento věk dominantní. Režim dne se odvíjí od podávání jídla, na které se děti třikrát denně přesouvají spojovacím tunelem do školní jídelny. Nejen, že je to časově náročné (ubírá čas pro hry), ale v zimních měsících i nevhodné vzhledem ke zdraví dětí (v průchozím tunelu je velmi nízká teplota). Z hlediska psychohygieny není plně dodržována délka pobytu venku a není respektována individuální potřeba spánku. Pitný režim je zaveden, ale není využíván průběžně. Děti s poruchou komunikace mají možnost využívat logopedickou poradnu při ZŠ.

Materiálně technické podmínky mateřské školy jsou velmi dobré, personální a prostorové jsou průměrné. Psychohygienické podmínky vzhledem k výše uvedeným nedostatkům byly hodnoceny jako pouze vyhovující. Celkově lze hodnotit podmínky pro práci s dětmi jako průměrné.

Řízené činnosti

Učitelky při plánování úkolů výchovně vzdělávací činnosti vycházejí z "Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy" z roku 1983. Dále využívají různé metodické materiály a odbornou literaturu, ale především se opírají o vlastní zkušenosti. Plán obsahuje všechny složky výchovných činností celkem rovnoměrně. Vzdělávací cíle však nejsou vždy v souladu

s úkoly ve vlastním plánu, a také ne vždy přiměřené možnostem dětí. Tato skutečnost se nejvýrazněji projevuje ve třídách mladších dětí. Plánování je prováděno v celcích, které po obsahové stránce většinou logicky navazují.

Řízené činnosti byly prováděny převážně klasicky frontálním způsobem, s tím, že děti do nich nebyly nuceny. Skupinová práce se objevovala při výtvarné a pracovní výchově a ve třídě předškolních dětí. Pokud byly řízené činnosti organizovány individuálně nebo skupinově, probíhaly přirozeně a účelně, při frontálním vedení pozbývaly na efektivitě a děti se jim mnohdy jen pasivně podřizovaly. Nebyla vždy respektována schopnost koncentrace dítěte vzhledem k jeho věku a možnostem, což se výrazněji projevilo opět ve třídách mladších dětí. Nabídka činností byla poměrně bohatá. Z hlediska psychohygieny jim byl věnován dostatečný čas, ale nebyly organizovány účelně vzhledem k individuálním potřebám dětí. Při realizaci řízených činností se objevovala, byť citlivá, ale manipulace. Učitelky vedly děti k vytváření hygienických, kulturních i společenských návyků, a také k samostatnosti při sebeobsluze. Nedostačující je kultura stolování.

Vstupní motivace podněcovala a aktivizovala děti k připraveným činnostem, ne vždy byla jimi zvnitřněna. Učitelky dětem pomáhaly a poskytovaly jim potřebnou pomoc při rozhodování. Často využívaly pochvalu pro povzbuzení dětí, méně se však objevovalo ocenění jejich konkrétní činnosti a vlastní sebehodnocení.

Pro děti bylo vytvořeno příjemné pozitivní komunikační prostředí. V komunikaci s nimi však často převažoval verbální projev učitelek nad projevem dětí. Mezi dětmi a pracovníky školy a mezi dětmi navzájem byly pěkné vztahy. Získané poznatky byly průběžně upevňovány a ověřovány, i když ne vždy promyšleně a systematicky.

Plánování a příprava, podmínky, organizace, formy a metody vzdělávací činnosti, motivace, interakce a komunikace byly hodnoceny jako průměrné.

Celkově byly řízené činnosti hodnoceny jako průměrné.

Spontánní činnosti

Spontánní činnosti byly prováděny ve vymezené době. Pro děti, které přicházejí později, je čas na hry krátký. Nabídka náročnějších a diferencovaných činností odpovídajících věku a složení dětí ve třídě byla malá. Metody a formy, které učitelky využívaly, děti neomezovaly, ale také je v dostatečné míře nerozvíjely. Svými vstupy hry příliš neobohacovaly, naopak je mnohdy narušovaly (méně se to objevovalo ve třídě předškolních dětí). Děti si hrály se zájmem, hry však vzhledem k organizaci dne nemohou přirozeně ukončit (organizované přesuny na svačinu a společně prováděné aktivity). Volily skupinové i individuální hry, k sobě byly ohleduplné a vzájemně se nerušily. Podle potřeby si vybíraly místo, kamaráda i hračky, přirozeně mezi sebou komunikovaly a spolupracovaly. Dětem byl ponecháván malý prostor pro vlastní rozvoj tvořivosti a fantazie.

Motivace spontánních aktivit byla promyšlenější jen ve třídě předškolních dětí, v dalších třídách byla občas nahrazována nabídkou řízených činností. Hodnocení dětí bylo převážně kladné, ale příliš obecné. U mladších dětí převažovala závislost na dospělých. Ve třídách byla příjemná atmosféra vyjadřující zájem o děti.

Sledované spontánní činnosti byly ve všech jevech (plánování, podmínky, organizace, formy a metody vzdělávací práce, motivace a hodnocení, interakce a komunikace) hodnoceny jako průměrné.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Celkově byla kvalita výchovně vzdělávací činnosti mateřské školy hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Návrh koncepce ředitele školy pro Základní školu a Mateřskou školu má charakter dlouhodobějšího plánu, ve kterém jsou stanoveny úkoly pro jednotlivé oblasti činnosti a zodpovědnost za jejich plnění. Roční plán rozpracovaný do měsíců školního roku 2000/2001 obsahuje konkrétní akce, je zaměřený pouze na činnost základní školy. Samostatný plán práce, který je zpracovaný pro mateřskou školu, je málo funkční, nejsou v něm zahrnuty prostředky naplňování cílů výchovně vzdělávací činnosti

Učitelům je umožněna kooperace při tvorbě plánů, rodičovská veřejnost je seznamována se záměry školy prostřednictvím pravidelných schůzek. V minulém školním roce byla ustavena Rada školy, jejíž členové s vedením školy úzce spolupracují.

Nabídka volitelných předmětů je dostačující a vyhovující, stejně jako nabídka nepovinných předmětů a kroužků, která je velmi pestrá a je realizována v rámci školního klubu. Práci se žáky se specifickými poruchami učení je věnována pozornost v tematických plánech vyučujících, v plánu výchovného poradce i v bezprostřední přípravě na vyučování. Výchovný poradce i vyučující v nich zohledňují návrhy pedagogicko psychologické poradny.

Plánování školy je na velmi dobré úrovni.

Organizování

Organizace výchovně vzdělávacího procesu i provozu školy vychází z řádu školy, který vymezuje povinnosti a pouze částečně práva žáků, dále z vymezení kompetencí, práv a povinností, které jsou stanoveny v náplních práce jednotlivých pracovníků. Činnost mateřské školy organizuje a řídí zástupkyně ředitele pro mateřskou školu, na kterou jsou přeneseny veškeré kompetence. Ředitel školy se této činnosti věnuje v malém rozsahu. Samostatný vnitřní řád pro mateřskou školu neobsahuje jasně stanovená práva ani povinnosti rodičů dětí.

Při organizování výchovně vzdělávacího procesu vedení školy využívá spolupráce s pedagogickou radou ZŠ, MŠ, s výchovným poradcem, Radou školy. Velmi účinná je úzká spolupráce s dyslektickou a logopedickou poradnou, kterou vede jeden z učitelů školy - speciální pedagog. Spolupráce mateřské školy s pedagogicko psychologickou poradnou spočívá pouze ve vyšetřování školní zralosti dětí, žáci základní školy v případě potřeby absolvují vyšetření vztahující se ke specifickým poruchám učení.

Povinná dokumentace základní i mateřské školy je vedena ve stanoveném rozsahu a stanovenou formou s některými nedostatky administrativního rázu, které byly většinou v průběhu inspekce odstraněny.

Vzhledem k velikosti školy je zavedený vnitřní informační systém účinný a operativní, přístup k potřebným informacím mají všichni pracovníci i žáci zajištěný.

Vnější informační systém je založen na pravidelných schůzkách s rodiči, na individuálním kontaktu třídních učitelů a učitelek mateřské školy s rodiči. Využívány jsou i deníčky a žákovské knížky žáků. Ochrana osobních dat je zajištěna.

Škola i mateřská škola se úspěšně prezentuje na veřejnosti účastí ve veřejném životě obce, účastí svých žáků v soutěžích, články v místním tisku. V prosinci r. 2000 se podařilo vydat

CD Vánoce v Rakvicích, na jehož tvorbě se podíleli členové sboru žáků a učitelů školy.

Výroční zpráva o činnosti školy je zpracována v souladu s právní normou. Je zdrojem informací o aktuálním stavu školy, má hodnotící charakter.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem hodnotíme organizování výchovně vzdělávací činnosti jako průměrné.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy využívá především participační styl vedení, má vytvořena kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků, která se však vztahují pouze na pedagogy základní školy, pro mateřskou školu tato kritéria nebyla předložena. Systém hodnocení spočívá v osobních rozhovorech s jednotlivými pracovníky, které s nimi ředitel vede v případě potřeby a při úpravě výše osobního příplatku.

S ohledem na organizaci výuky a podle finančních možností vedení školy umožňuje pedagogickým pracovníkům základní i mateřské školy účast na odborných seminářích a kurzech, což se pozitivně projevuje v jejich přístupu k povinné výuce i zájmové činnosti.

Vedení a motivování pracovníků je na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Samostatný plán kontrolní činnosti nemá ředitel školy zpracován, kontrolní činnost obsažená v ročním plánu pro základní školu se vztahuje především k provozu školy, výchovně vzdělávací činnost zahrnuje částečně.. Hospitace u učitelů provádí ředitel a jeho zástupce podle vlastního uvážení, s vyučujícími provádí pohospitační pohovor. Závěry z hospitací využívají k metodickému vedení vyučujících.

Jako prostředek pro hodnocení výuky a jejich výsledků používá škola pravidelně u žáků 9. ročníku testy Kalibro. Plnění časově tematických plánů a úrovně výuky ověřuje ředitel průběžně, mimo jiné i při zastupování nepřítomných učitelů.

Zástupkyně pro mateřskou školu má vlastní plán kontrolní činnosti, funkčnost prováděné kontroly je však malá, nevnaší posun do výchovně vzdělávací práce a nevyplývá z ní metodické vedení učitelek. Tato skutečnost je dána tím, že při plném úvazku nemá zástupkyně možnost účinnou kontrolu provádět. Ze strany ředitele školy není hospitační a kontrolní činnost v mateřské škole ověřována ani prováděna.

Ředitel školy věnuje patřičnou pozornost ekonomice školy, o jejím hospodaření má značný přehled.

Kontrolní mechanismy a kontrolní činnost jsou průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Na základě posouzení jednotlivých součástí hodnotí ČŠI kvalitu řízení jako průměrnou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě školy, předškolních zařízení a školských zařízení,

- Zřizovací listina,
- povinná dokumentace základní školy podle § 38a, zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol a vyšších odborných škol ve znění pozdějších předpisů a mateřské školy, podle § 45a, zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů,
- udělení výjimky pro šk. rok 2000/01 OÚ Rakvice z počtu žáků ve třídách MŠ,
- povolení úpravy režimu vyučovacího dne, dopis MŠMT ČR čj. 28813/2000-22,
- Návrh koncepce ředitele školy, roční pracovní plán ZŠ, pracovní plán MŠ,
- Řád školy, Vnitřní řád MŠ,
- Kritéria osobního hodnocení pracovníků ZŠ,
- Učební plán na školní rok 2000/2001, rozvrh hodin,
- zápisy z pedagogických rad ZŠ, porad MŠ,
- časově tematické plány vyučujících, týdenní plány v MŠ,
- plán práce výchovného poradce,
- personální dokumentace,
- Výroční zpráva za školní rok 1999/2000.

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávání v hospitovaných předmětech základní školy je celkově hodnocena jako velmi dobrá, vzdělávací činnosti mateřské školy jako průměrná.

Kvalita systému řízení školy je hodnocena jako průměrná.

V průběhu inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu. Pro výkon školní inspekce byly vytvořeny velmi dobré podmínky.

Na základě výše uvedených skutečností je škola celkově hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eliška Těšinská	... E. Těšinská v. r. ...
Členové týmu	RNDr. Vladislav Milink	... Vladislav Milink v. r.
	Ludmila Kamenská	... L. Kamenská v. r.

V Břeclavi dne 16. ledna 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. 1. 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Jaroslav Vysloužil

..... Vysloužil v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad, referát školství Břeclav	5. 2. 2001	Mtelková v. r.
Zřizovatel: Obec Rakvice	5. 2. 2001	031/2001
Rada školy	5. 2. 2001	032/2001

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány